

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

RESTAURÁCIÓS SZEMPONTOK A ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSÉBEN

zöldinfrastruktúra
a természet hálózatai

ZI Műhelytalálkozó
2018. 11. 14. Agrárminisztérium

Török Katalin
MTA ÖK ÖBI

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

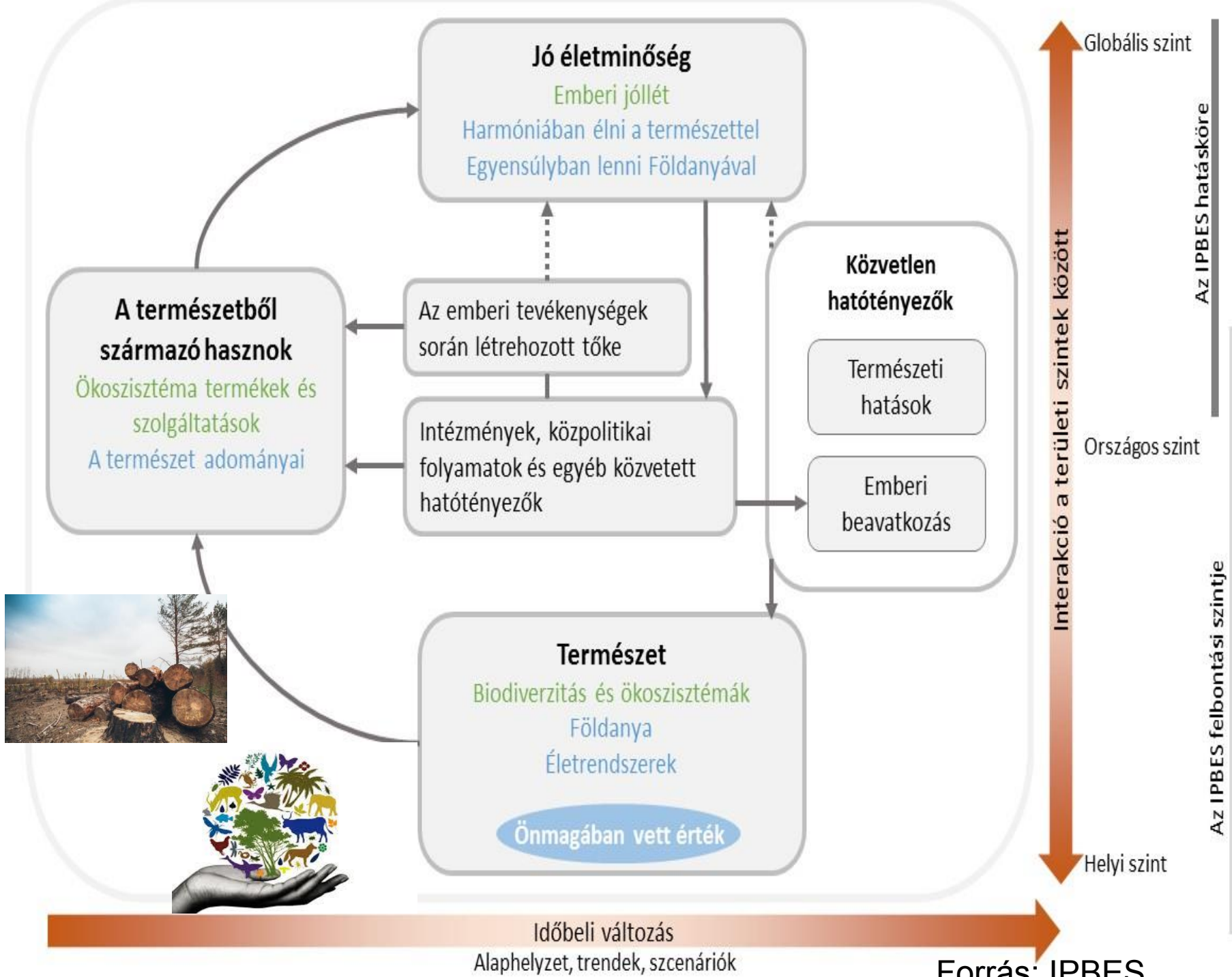

ENSZ Fenntartható fejlődési célok

- minden cél elérése összefügg a degradáció elkerülésével ill. visszafordításával
- 8 cél elérése >80%-ban a degradáció leküzdésétől függ (IPBES)

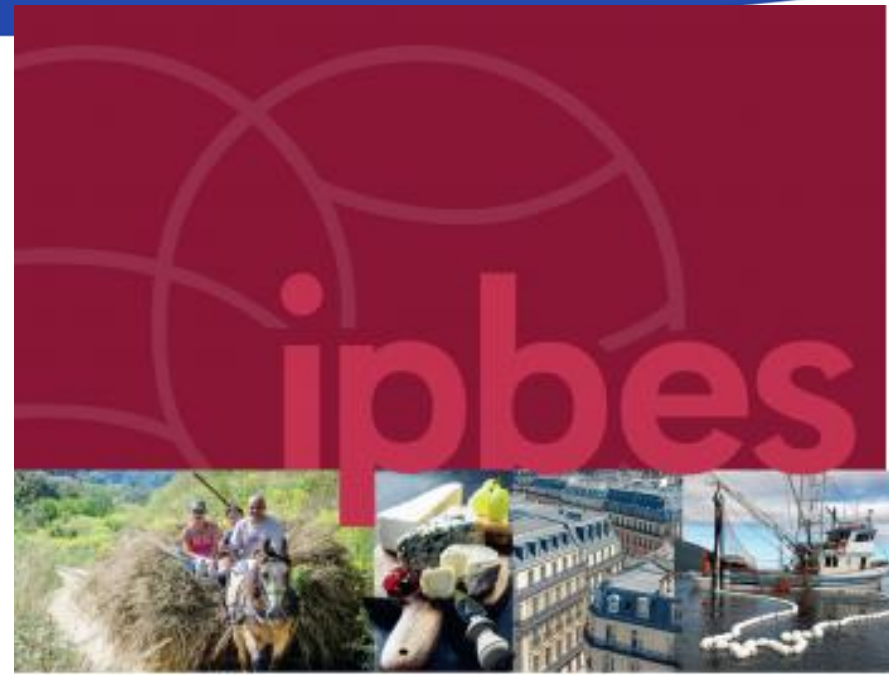
A degradáció megakadályozása és **visszafordítása** alapvető a biodiverzitás és az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzéséhez – ami az életminőség biztosításának alapja

The assessment report on
**LAND
DEGRADATION AND
RESTORATION**

The regional assessment report on
**BIODIVERSITY AND
ECOSYSTEM SERVICES
FOR EUROPE AND
CENTRAL ASIA**

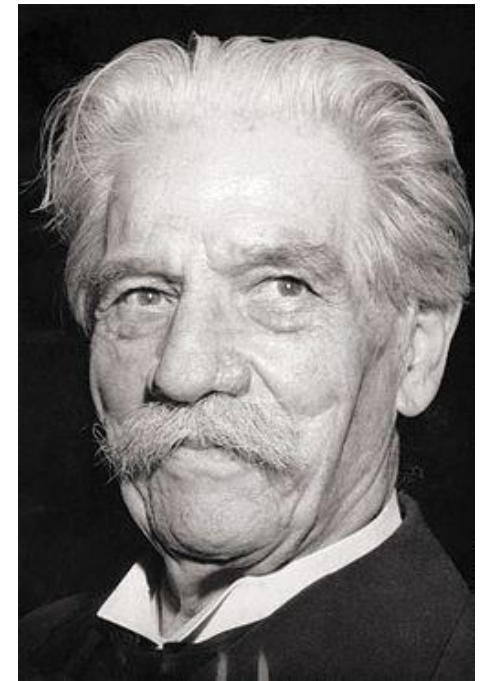

„A természettől való eltávolodás az ő (Goethe) szemében a legnagyobb hiba volt, amelyet ember csak elkövethet.”

Albert Schweitzer beszéde Goethe halálának 100. évfordulóján,
Frankfurt am Main, 1932. március 22.

Johann Wolfgang von Goethe
Frankfurt am Main, 1749. augusztus 28.– Weimar,
1832. március 22.

Albert Schweitzer
Kaysersberg, Németország (ma
Franciaország) 1875. január 14. –
Lambaréné, Gabon, 1965. szeptember 4.

MIT KAPUNK AZ ÉLŐVILÁGTÓL?

A természetvédelem országos programja.

Ellátó
szolgáltatások

wood

medicines

energy

fish

Szabályozó
szolgáltatások

water filtration

climate regulation

disease control

Kulturális
szolgáltatások

aesthetic

spiritual

personal growth

leisure and fun

Az ellátó szolgáltatások fejlesztése a többi kárára történik!

BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG EGYEZMÉNY

- Aichi célok: 15% degradált terület restaurációja 2020-ig
- EU Biodiverzitás Stratégia 15%
- hazai biodiverzitás stratégia 15%

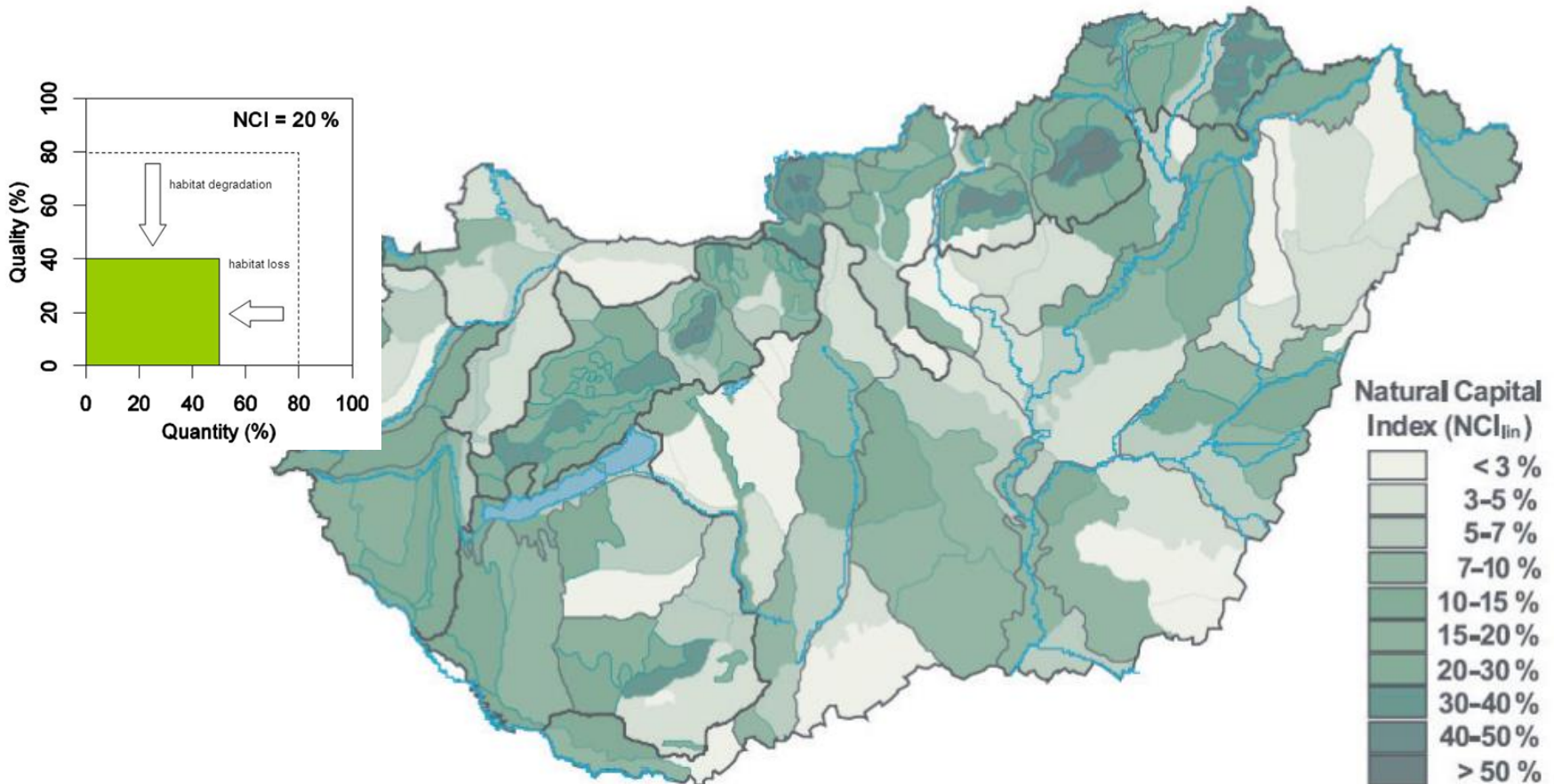
E Bizottság döntése – Zöld Infrastruktúra fejlesztés keretében helyezve

Feladat: ökológiai funkciót betöltő területek stratégiaileg megtervezett hálózatának kialakítása, fejlesztése

MÉTA alapján Természeti Tőke Index (2008): 9,8%!!

3. térkép: Magyarország növényzet-alapú természeti tőke indexe (NCI_{lin}) földrajzi kistéjanként (Forrás: MÉTA adatbázison alapuló kutatás, 2008)

RESTAURÁCIÓS PRIORIZÁLÁSI ÚTMUTATÓ

A természetvédelem országos programja.

Lammerant et al 2013

ÖKOSZISZTÉMA ÁLLAPOT 4 SZINTJE

A természetvédelem országos programja.

Természetességi szint	Abiotikus feltételek állapota	Diverzitás, kulcsfajok, élőhelyek állapota	Őshonos fajok állapota	Példák
L1	megfelelő	jó, kiváló	jó, kiváló	kedvező természeti állapotú Natura2000 területek
L2	megfelelő	csökkent diverzitás és kulcsfajok	többségük stabil populációt alkot	nem kedvező természeti állapotú Natura2000 területek
L3	megváltozott	mesterséges élőhelyek dominálják	néhány faj stabil populációt alkot	védelem alatt nem álló rurális élőhelyek
L4	megváltozott	mesterséges élőhelyek dominálják	kevés faj és/vagy csökkenő populációk	intenzív mezőgazdasági területek, utak, városi területek

HOGYAN MÉRHEŐ A 15% RESTAURÁCIÓS CÉL?

A természetvédelem országos programja.

**ALAP (BASELINE) =
TERMÉSZETKÖZELI
NEM A 2010 ÁLLAPOT!**

Példa egy jelentős természeti értékkel bíró tagállam 15% cél számításához

	alap- érték	2020-ben (és a növek- mény)	2050-ig
1 szint (L1 - természet-közeli)	30%	32% (+ 2% L2- ből)	40% (+ 8% L2-ből)
2 szint (L2 - rontott)	15%	28% (+ 15% L3-ből; - 2% L1-be)	35% (+15% L3-ből; - 8% L1-be)
3 szint (L3 - erősen rontott)	30%	16% (+ 1% L4-ből; - 15% L2-be)	10% (+ 8% L4-ből; - 15% L3-be)
4 szint (L4 - mesterséges)	25%	24%	15%
Összterület	100%		
Összes "restaurálható" terület	70%		
Összes restaurált terület (az alapértéktől összeadódóan a restaurálható felszínből számolva)		25,7%	71,4%

veszélyeztetett – restaurációja (L2 – L1)

jellegtelen – restaurációja (L3 – L2;)

Iparterület, ültetvények – restaurációja
(L4 – L3; L4 – L2)

RESTAURÁCIÓS PRIORIZÁLÁSI SZEMPONTOK: MIT, HOL, HOGYAN?

A természetvédelem országos programja.

Priorizálási kritériumok kiválasztása

Restauráció szükségessége

- degradáltság mértéke
- ritkaság
- unikalitás (Pannon)
- zavarás
- védettség
- egyes ÖSZ csökkenése
- mintázat
- ....

Restaurálhatóság

- regenerációs képesség
- magok elérhetősége
- költségek
- társadalmi elfogadás
- tájhasználati konfliktusok
- ...

Megközelítési lehetőségek:

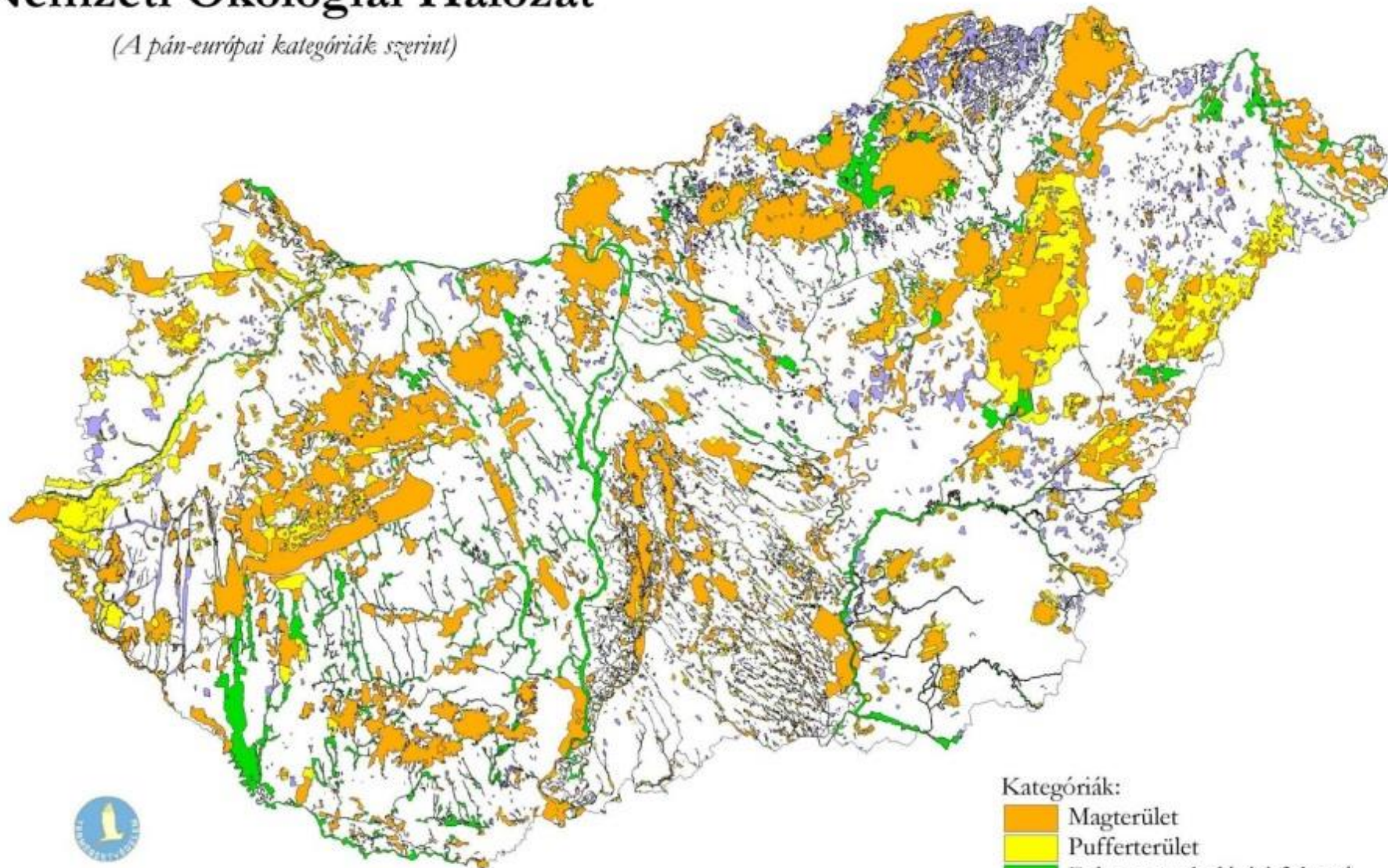
- minden élőhelytípus 15%
- élőhelytípusok priorizálása
- költségek, korlátok mérlegelése
- Veszélyeztetettség mértéke

- **13 kiválasztott ÖSZ** „A társadalom érdekében mely Ösz-ek hosszú távú fennmaradása a legfontosabb?”
  - Termesztett növények, legeltetett állatok, pollináció (ELLÁTÓ ÖSZ)
  - Növényi energiaforrások, globális éghajlatszabályozás, táji mikroklíma-szabályozás
  - Talajerózió (víz), szűrés/tisztítás/megkötés/akkumuláció ökoszisztémák által, árvízi kockázat csökkenés, hidrológiai ciklus fenntartása
  - Városi csapadékvíz megkötés, légszennyezés megkötés, települési mikroklíma-szabályozás
  - Gyalogos természetjárás, kulturális örökség
- **ÖSZ értékelés 2019 vége, térképek 2020-ra**

Nemzeti Ökológiai Hálózat

(A pán-európai kategóriák szerint)

Kategóriák:

- Magterület
- Pufferterület
- Folytonos ökológiai folyosó
- Megszakított ökológiai folyosó

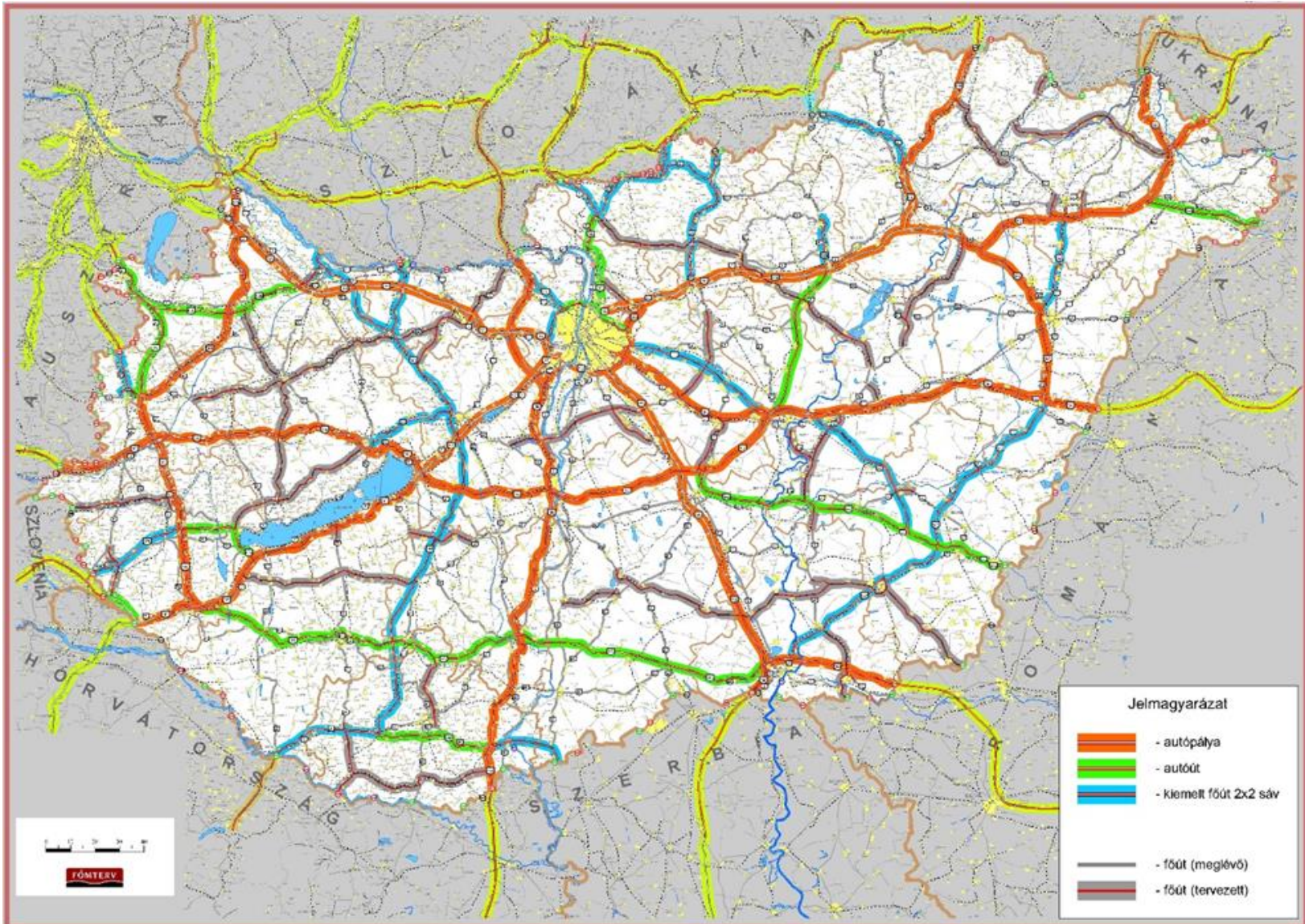

Forrás: KöM Természetvédelmi Hivatal

2034-RE JAVASOLT ÚTHÁLÓZAT - OTRT

A természetvédelem országos programja.

1. a **konzervációs célok (biológiai adatok)** mérhető módon való meghatározása, (mintázat is)
2. a **potenciális beavatkozások** körének meghatározása,
3. a beavatkozások **célokhöz való hozzájárulásának** meghatározása,
4. a beavatkozások **költségének** és a **kényszereknek** a meghatározása

1. Rendelkezésre áll:
  - ökoszisztéma alaptérkép
  - ökoszisztéma állapotterkép – később
  - ÖSZ értékelése

ZÖLDINFRASTRUKTÚRA RESTAURÁCIÓS PRIORITÁSOK

KÉRDŐÍV

Ön szerint az alábbi szempontok, tényezők milyen súllyal szerepeljenek a zöldinfrastruktúra fejlesztésének tervezése során? Az 1-es a legkevésbé fontos, a 5-ös a legfontosabb szempontokat jelöli. Kérjük, karikázza be az Ön véleményének megfelelő fontosságot.

Élőhelyek természetvédelmi helyzetét leíró szempontok	1	2	3	4	5
Pannon régióra jellemző fajok és élőhelyek előfordulási helyei	1	2	3	4	5
Veszélyeztetett fajok és élőhelyek előfordulási helyei	1	2	3	4	5
Natura 2000 (Annex I listás) élőhelyek előfordulási helyei	1	2	3	4	5
Natura 2000 (Annex IV listás) fajok előfordulási helyei	1	2	3	4	5
Védett természeti területek	1	2	3	4	5
Élőhelyek ökológiai állapotát leíró szempontok	1	2	3	4	5
Az adott folt, élőhely aktuális állapotának figyelembe vétele (fajkészlet, természetesség, degradáltság)	1	2	3	4	5
Élőhelyek általános hazai állapotát (terület-csökkenés, degradáltság) figyelembe vétele	1	2	3	4	5

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

ökoszisztéma-
szolgáltatás

a természet ajándékai

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE